

Joukkoliikenteen maksuvyöhykeselvitys

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenneohjelmassa 2025 tavoitteeksi on asetettu matkustajamäärien kasvattaminen 20 % eli 1,2 miljoonalla matkalla vuoteen 2025 mennessä. Tavoitetta tuetaan mm. lippujen kilpailukykyisellä hinnoittelulla. Joukkoliikenneohjelman jatkotyönä käynnistetyssä maksuvyöhykeselvityksessä on tutkittu eri vaihtoehtoja kilpailukykyiseen hinnoitteluun erityisesti Kuopion ja Siilinjärven välisessä kaupunkiliikenteessä (linjat 30-40).

Kuopion kaupunkiseudulla tehdään nykyisin reilut 6 miljoonaa matkaa vuosittain. Lipputulot ovat noin 8,0 miljoonaa euroa / vuosi (alv 0 %). Kuopio tukee joukkoliikennettä noin 4,2 miljoonalla eurolla ja Siilinjärvi 0,9 miljoonalla eurolla vuodessa. Valtionapua saadaan noin 1,0 miljoonaa euroa vuodessa.

Maksuvyöhykkeet ja tarkasteluvaihdot

Kuopion kaupunkiseudulla käytössä olevassa Waltti -lippujärjestelmässä lippujen hinnoittelu perustuu neljään vyöhykkeeseen. A-vyöhykkeeseen kuuluu Kuopion kaupunkiliikenteen alue ja B-vyöhykkeeseen Siilinjärven kaupunkiliikenteen alue. Siilinjärven maaseutualueet ovat C-vyöhykkeellä ja Kuopion maaseutualueet C- ja D-vyöhykkeillä.

Lippujen hinnoittelun ja vyöhykkeiden mahdollisten muutosten sekä kunta-kohtaisen lisätuen kannalta katsottiin olennaiseksi tarkastella kaupunkiliikenteen linjojen 30–40 matkustamista. Waltin taustajärjestelmästä saatujen tietojen perusteella tarkastelujen lähtöoletuksena on ollut, että ennen klo 13 tapahtuvat nousut jakautuvat Kuopiolle 23 % ja Siilinjärvelle 77 %. Tarkastelussa ei ole huomioitu koululaislippuja, Kelan tukemia opiskelijalippuja eikä Matkahuollon lipuilla tehtyjä nousuja ja nousukorvauksia.

Työtä ohjannut ohjausryhmä valitsi tutkittavaksi neljä tarkasteluvaihtoehtoa, jotka on esitelty alla.

Perusvaihtoehdossa kustannustason noususta puolet siirretään lippujen hintoihin. Siten vuoteen 2025 mennessä lippujen nimellishinnat nousevat, mutta inflaation huomioivat reaalihinnat laskevat. Vuoden 2017 hintatasoon muunnettuna lipputulot laskevat 4 %, nousut lisääntyvät 1,7 % ja tuki kasvaa 6,6 %.

Vaihtoehdossa 1 nykyistä A-vyöhykettä laajennetaan Siilinjärvelle siten, että kaupunkiliikenteen alue kuuluu kokonaisuudessaan A-vyöhykkeeseen. B-vyöhyke jää virtuaalivyöhykkeeksi A- ja C-vyöhykkeen väliin. Tässä vaihtoehdossa kokonaislipputulot laskevat 3,5 % ja matkustus kasvaa noin 40 000 nousulla/vuosi. Kuopion tuki kasvaa noin 70 000 euroa/vuosi ja Siilinjärven noin 210 000 euroa/vuosi. Muutoksessa Siilinjärven keskustan ja maaseudun välisten lippujen hinnat kallistuvat, koska matkat muuttuvat ABC-matkoiksi. Vaihtoehto nostaa lippujen hintoja myös Kuopion toimivalta-alueen ulkopuolelta Siilinjärvelle.

30.10.2017

9 §

Vaihtoehdossa 2A Kuopion ja Siilinjärven välisten sekä kaikkien muiden kahden vyöhykkeen matkojen lippujen hinnat alenevat 28 % ja kaikkien vyöhykkeiden sisäiset matkat ovat samanhintaisia nykyisen A- ja B-vyöhykkeen hintojen kanssa. Kokonaislipputulot laskevat 2,4 % ja matkustus kasvaa 30 000 nousulla/vuosi. Kuopion tuki kasvaa noin 50 000 euroa/vuosi ja Siilinjärven 140 000 euroa/vuosi.

Vaihtoehdossa 2B Kuopion ja Siilinjärven välisten sekä kaikkien muiden kahden vyöhykkeen matkojen lippujen hinnat alenevat 18 % ja D-vyöhykkeen lippujen hinnat alennetaan C-vyöhykkeen hintaisiksi. Kokonaislipputulot laskevat 1,5 % ja matkustus kasvaa 20 000 nousulla/vuosi. Kuopion tuki kasvaa noin 30 000 euroa/vuosi ja Siilinjärven 90 000 euroa/vuosi.

Selvitystyön ohjausryhmän suositus

Ohjausryhmän suosituksena on, että tässä vaiheessa ei maksuvyöhykkeisiin tai lipun hintoihin tehdä muutoksia.

Ohjausryhmän Siilinjärven edustaja esitti eriävän mielipiteensä. Siilinjärven tavoite on A-vyöhykkeen laajentaminen tai lippujen hintojen alentaminen vaihtoehdon 2A tai 2B perusteella. Tavoitteen toteutuminen edellyttää kuntien lisätukea joukkoliikenteelle vaihtoehdosta riippuen 120 000–300 000 euroa/vuosi, kun otetaan lipputulojen vähenemisen lisäksi huomioon matkustajamäärän kasvusta syntyvä tarve liikenteen lisäämiselle.

Liitteet

5 5128/2017 maksuvyöhykeselvitys

Valmistelija

Kaisu Matinniemi
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5145

Asiaa esittelevät kokouksessa joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi, joukkoliikennelautakunnan puheenjohtaja Sakari Pääkkö ja WSP:n konsultti Simo Airaksinen.

Päätösehdotus

Vs. kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedoksi ja evästää jatkotyöskentelyä.

Päätös

Merkittiin, että WSP Finlandin konsultti Simo Airaksinen, joukkoliikennelautakunnan puheenjohtaja Sakari Pääkkö ja joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi olivat kokouksessa kuultavina asiakohdassa. Kaupunkisuunnittelujohtaja Juha Romppanen oli kokouksessa läsnä asiaa käsiteltäessä. Airaksinen, Pääkkö, Matinniemi ja Romppanen poistuivat kokouksesta kuulemisen jälkeen.

Merkittiin, että Perusturva- ja terveyslautakunnan puheenjohtaja Neeta Röpänen, kasvun- ja oppimisen lautakunnan puheenjohtaja Pekka Niiranen, kaupunkirakennelautakunnan puheenjohtaja Alekski Eskelinen, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan puheenjohtaja Liisa Pietikäinen, toimitilajohtaja

30.10.2017

Hannu Väänänen, henkilöstöjohtaja Terttu Ruotsalainen, va. talous- ja rahoitusjohtaja Jaana Kuuva ja työllisyyspalvelujohtaja Pirjo Oksanen olivat kokouksessa läsnä asiaa käsiteltäessä.

Keskusteltuaan kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti vs. kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

